

පටුන

01. ආයතනය පිළිබඳ මූලික තොරතුරු	2
02. ආයතනික තොරතුරු.....	3
03. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය	4
4.ජාතික ප්‍රතිපත්තිය තුළ අංශයේ ප්‍රතිපත්තිමය ගමන් මඟ	5
06.මධ්‍ය කාලීන සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව තිරසර සංවර්ධන අරමුණු ඉලක්ක (SDG Targets) අනුගමනය කරමින්	6
07.2023 වසර තුළ යෝජනා කරන ලද ඉලක්ක ගත වැඩ සටහන	7
08. ව්‍යාපෘති ප්‍රගතිය.....	10
09.මධ්‍ය කාලීන සංවර්ධන සැලැස්මේ අන්තර්ගත කල ආකාරයට එහි ඉලක්ක කරා ලඟා වීම දක්වන්න.....	15
10.කාර්ය සාධන දර්ශක	29
11. අංශය නියෝජනය වන තිරසර සංවර්ධන අරමුණු (SDG) සපුරා ගැනීමේ කාර්ය සාධනය	30
12. විදේශ ව්‍යාපෘතිය වලට අදාල ප්‍රගතිය -.....	31
13.රේඛීය අමාත්‍යාංශය - පඳු සම්පත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති.....	32
14. පැවති ආර්ථික අර්බුද නත්තවය හමුවේ පළාතේ ජනතාව මුදවා ගැනීම සඳහා ඔබගේ අංශය ලබාදුන් සේවාවන්	34

කාර්ය සාධන වාර්තාව - 2023

අමාත්‍යාංශය/ දෙපාර්තමේන්තුව- සත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව

01. ආයතනය පිළිබඳ මූලික තොරතුරු -

1.1.භූදික්වීම-

උතුරු මැද පළාත පශු සම්පත් අංශයෙන් සංවර්ධන කිරීමට පළාත් සත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව ප්‍රධාන කාර්යයක් ඉටු කරනු ලබයි. සත්ව පාලනයේ නියැලෙන ගොවීන්ට සේවය ලබා දීම පිණිස පශු වෛද්‍ය කාර්යාල 29 ක් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමින් පිහිටුවා ඇති අතර අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්ක සඳහා දිස්ත්‍රික් පශු වෛද්‍ය කාර්යාලයක් හා පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය සඳහා නියෝජ්‍ය පළාත් අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලයක් පිහිටුවා ඇත. උතුරු මැද පළාතේ ගොවීන්ගේ ප්‍රායෝගික හා න්‍යායාත්මක දැනුම වර්ධනය කිරීම, ගොවීන්ට අවශ්‍ය අභිජනන ද්‍රව්‍ය සැපයීම, සත්ව පෝෂණය සඳහා අවශ්‍ය උසස් වර්ගයේ තෘණ දඩු සැපයීම , ගොවීන්ට,පැසැල් දරුවන් ,තරුණ ප්‍රජාව සඳහා ප්‍රායෝගික හා න්‍යායාත්මක පුහුණුව ලබා දීම සඳහා තිරස්පතේ සත්ව ගොවිපල හා පුහුණු මධ්‍යස්ථානය පවත්වාගෙන යන අතර, ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ සුරතල් සතුන්ට ප්‍රතිකාර කිරීම, කෘෂිකාර්මික සතුන්ට ප්‍රතිකාර කිරීම, ශල්‍යකර්ම සිදුකිරීම, රසායනාගාර පහසුකම් සැපයීම සඳහා අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ පශු රෝහලක් ස්ථාපනය කර ඇත. සත්ව අභිජනනය, සත්ව සෞඛ්‍ය හා සත්ව පාලන ව්‍යාප්ති සේවාව පවත්වාගෙන යෑමේ ප්‍රධාන කාර්යයන් මෙම දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් ඉටු කරනු ලැබේ. සත්ව සෞඛ්‍ය සේවය යටතේ රෝග මර්ධන කටයුතු හා ප්‍රතිකාර කටයුතු ඉටු කෙරේ. කෘතීම සිංවන ප්‍රවර්ධනය ප්‍රධාන කොට සත්ව අභිජනනය මඟින් උසස් ආරයේ කිරි ගවයින් බෝ කර ගැනීම හා වැස්සි පැටවුන් රැක බලා ගැනීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කෙරේ. නිෂ්පාදනය හා ඵලදායිතාවය ඉහල නැංවීම පිණිස සත්ව පාලන ව්‍යාප්ති සේවා පවත්වා ගෙන යන අතර, කිරි ගොවිපල සංවර්ධනය, එළ ගොවිපල සංවර්ධනය, නිදැලි කුකුළු ව්‍යාපෘති, අගය එකතු කිරීම, ගොවි පුහුණු හා ධාරිතා සංවර්ධන කටයුතු සඳහා 2023 වර්ෂයේ මූලධන හා රේඛීය අමාත්‍යාංශ අයෝජන යෙදවීමට සැලසුම් කරන ලදී.

සේවා ජාලය

- 1. පළාත් අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය
- 2. දිස්ත්‍රික් පශු වෛද්‍ය කාර්යාල -02
  - I. අනුරාධපුර
  - II. පොළොන්නරුව
- 3. තිරස්පතේ සත්ව ගොවිපල හා පුහුණු මධ්‍යස්ථානය
- 4. පශු රෝහල - අනුරාධපුර

- 5. පශු වෛද්‍ය කාර්යාල

I. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කය - (22)

නැගෙනහිර නුවරගම පළාත	නාවිච්චිය
රඹුව	කලාව
මැදවව්විය	කඹුත්තේගම
කැබිනිගොල්ලුව	නොවිටියාගම
පදවිය	රාජාගනය
මිහින්තලය	ඉපලෝගම
කහටගස්දිගිලිය	පලාගල
හොරොවිපොතාන	ගල්නැව
තිරප්පනය	මධ්‍යම නුවරගම පළාත
කැකිරාව	විලව්විය
ගලෙන්බිඳුණුවුව	පලුගස්වුව

II. පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය -(07)

පොළොන්නරුව	ලංකාපුර
මින්නේරිය	මැදිරිගිරිය
බකමුණ	වැලිකන්ද
අරලගංවිල	

02. ආයතනික තොරතුරු -

2.1. ඉදිරි දැක්ම:

“ නිරෝගී හා ඵලදායී පශු සම්පතක්, ඉසුරුමත් ප්‍රජාවක් ”

2.2. මෙහෙවර:

“ පශු සම්පත්, සත්ව නිෂ්පාදන හා එහි ඵලදායීතාවය, වෙළඳපොල සහ ඒ ආශ්‍රිත පරිසර ආරක්ෂාව සියළු පාර්ශවකරුවන්ගේ මනා සහභාගීත්වයෙන් හා විනිවිදභාවයෙන් යුක්තව සංවර්ධනය කිරීම

2.3. අරමුණු :

දිගු කාලීන අරමුණු :

“ දේශීය කිරි නිෂ්පාදනයට උතුරු මැද පළාතේ 2018 වසරෙහි පැවති දායකත්වය වන 10%, 2023 වසර වනවිට 20% දක්වා ඉහල නැංවීම ”

කෙටි කාලීන අරමුණු :-

- ගොවිපල සතුන්ගේ සෞඛ්‍ය සතුටුදායක මට්ටමක පවත්වා ගැනීම
- සතුන්ගේ නිෂ්පාදන ධාරිතාව ඉහල නැංවීම
- සත්ව පාලනය ප්‍රවලිත කිරීම
- සත්ව නිෂ්පාදන සඳහා වියදම අවම කිරීම

2.4. ප්‍රධාන කාර්යයන්:

- නිෂ්පාදන හා ඵලදායීතා සංවර්ධනය
- සත්ත්ව පාලනයට අදාල අලෙවි කටයුතු,
- අගය එකතු කිරීම සහ ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම්
- පශු මහජන සෞඛ්‍ය කටයුතු ප්‍රවර්ධනය
- රාජ්‍ය ආයතනික හා නිලධාරී ධාරිතා සංවර්ධනය

2.5.ප්‍රධාන උපාය මාර්ගයන්:

ප්‍රශස්ත සත්ත්ව සෞඛ්‍ය සේවාවක් ලබා දීම තුළින් සත්ව සෞඛ්‍ය සතුටුදායක මට්ටමක පවත්වා ගැනීම, ආරය උසස් කිරීම මගින් නිෂ්පාදන ධාරිතා වර්ධනය කර ගැනීම, සහ තාක්ෂණ ප්‍රවර්ධනය මගින් උචිත නිෂ්පාදන ක්‍රමවේද ප්‍රවලිත කිරීම.

03. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1. කායඪ මණ්ඩලය (2022.12.31)

අනු අංකය	තනතුර	අනුමත සංඛ්‍යාව	සේවයේ නියුතු සංඛ්‍යාව	පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව
1	පළාත් අධ්‍යක්ෂ	01	01	-
2	අතිරේක පළාත් අධ්‍යක්ෂ	01	0	01
3	විෂයාණුගත විශේෂඥ	01	0	01
4	නියෝජ්‍ය පළාත් අධ්‍යක්ෂ	02	0	02
5	පශු වෛද්‍ය නිලධාරී	57	42	15
6	සත්ත්ව පාලන නිලධාරී	05	03	02
7	ගණකාධිකාරී	01	01	-
8	පරිපාලන නිලධාරී	01	01	-
9	සත්ව සංවර්ධන උපදේශක (විශේෂ)	08	04	04
10	සංවර්ධන නිලධාරීන්	37	29	08
11	සත්ව සංවර්ධන උපදේශක	88	60	28
12	කළමනාකරණ සහකාර	14	13	01
13	රියදුරු	29	20	09
14	කා.කා.ස.	03	03	-
15	මුරකරු	01	01	-
16	දිස්පෙන්සරි සහායක	39	34	05
17	කාර්යාල භාරකරු	37	32	05
18	පට්ටි මධ්‍යස්ථාන භාරකරු	02	02	-
19	ගොවිපල් කම්කරු	10	05	05
20	කාර්යාල කම්කරු	02	02	-
එකතුව		339	253	86

3.2. මූලධන වියදම්

වියදමේ ස්වභාවය	ඇස්තමේන්තු ප්‍රතිපාදනය (රු.මි.)	2023 වර්ෂයේ වියදම (රු.මි.)	ඉතිරිය (රු.මි.)	උපයෝජනය (%)
1.ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	18,000,000		18,000,000	*
2.ගෘහභාණ්ඩ හා කාර්යාලීය උපකරණ	1,250,000	1,198,990	51,010	95.92%
3.යටිතල පහසුකම් වත්කම්	5,424,000	4,574,130	849,870	84.33%
4.වාහන	2,500,000		2,500,000	**
5.වෙනත් මූල ධන වත්කම් පුනරාවර්ථන හා වැඩි දියුණු කිරීම	33,008,975	31,103,201	1,905,770	94.23%
එකතුව				

*ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශ ප්‍රතිපාදන මණින් සිදුකර ඇත.

** වාහන යටතේ යතුරු පැදි මිලදී ගැනීම අංක දරණ වක්‍රලේකය මඟින් අවලංගු කර ඇත.

4.ජාතික ප්‍රතිපත්තිය තුළ අංශයේ ප්‍රතිපත්තිය ගමන් මඟ

ජාතික කිරි අවශ්‍යතාවයෙන් තවමත් නිෂ්පාදනය සිදුකරනු ලබන්නේ 40% අඩු ප්‍රමාණයක්වන බැවින්, ඉදිරි දශකය තුළ රටට අවශ්‍ය දියර කිරි නිෂ්පාදනය ඉහල නැංවීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත.මේ සඳහා . ඉහල නිෂ්පාදනයක් සහිත සතුන්ගේ ගවශුක්‍ර ආනයනය කර කෘතීම සිංවනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

ප්‍රදේශයට සුදුසු ගව වර්ග හඳුන්වාදීම,කිරිඑකතු කිරීමේ ක්‍රම වේදය පුළුල් කිරීම, පිරිසිදු කිරි නිෂ්පාදනය, හා කිරි නිෂ්පාදනය ඉහල නැංවීම සඳහා ගුණාත්මයෙන් යුතු තෘණ වර්ග වගාකිරීම හා තෘණ සංරක්ෂණය වැනි වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. මෙයට අමතරව මහා පරිමාණ, මධ්‍ය පරිමාණ, කුඩාපරිමාණ කිරි ගොවිපල ඇති කිරීම හා ඒ සඳහා පහසුකම් සැලසීම සිදුකර ඇත. මස් සහ බිත්තර කර්මාන්තය නඟා සිටුවීම සඳහා එළ ගොවිපල, සුකර ගොවිපල සංවර්ධන වැඩ සටහන් ක්ෂේත්‍රයේ ක්‍රියාත්මක කර ඇත. කුකුළු පාලනය ප්‍රවලිත කිරීම සඳහා බිත්තර රක්වනාගාරය පුළුල් කර ඇත. නිදැළි කුකුළු පාලනය ගොවින් වෙත ප්‍රවලිත කර ඇත. විකල්ප කුකුළු පාලනය ප්‍රවලිත කිරීම සඳහා තාරාපාලනය හා වටුපාලනය ආරම්භකර ඇත.

05.ශුද්ධ අත විශ්ලේශණය - (SWOT Analysis)

ශක්තින් -

- දැනුම හා කුසලතාවයෙන් සපිරි නිලධාරි මණ්ඩලයක් සිටීම
- භෞතික සම්පත් සතුටු (යම් පමණකින් හෝ)
- රාජ්‍ය අනුග්‍රහය හා පහසුකම් ගොවි සමිති හා සතුන් සඳහා ලබා දීම
- නවීන තාක්ෂණික දැනුම ලබා ගැනීම සඳහා තරුණ ප්‍රජාවක් ක්ෂේත්‍රයේ සිටීම

දුර්වලතා -

- නිලධාරින්ගේ දැනුම යාවත්කාලීන නොවීම
- ගොවින් වෙත නොගැලපෙන තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම
- ව්‍යාපෘතිවලින් ලැබෙන ආර්ථික ප්‍රතිලාභ පිළිබඳ අඩු අවධානය
- සේවා අවස්ථා සැපයීම සඳහා කුසලතා සපිරි නිලධාරි හිඟය
- දත්ත එකතු කිරීමේ ක්‍රමවේදයේ දුර්වලතා
- ප්‍රවාහන පහසුකම් නොතිබීම
- ග්‍රාමීය හා දුෂ්කර පළාත්වල සේවාව ලබාදීමේ අපහසුතාව

අවස්ථා

- සත්ත්ව පාලනය පාලනය සම්බන්ධව ග්‍රාමීය ජනතාවගේ දැඩි කැමැත්තක් පැවැත්වීම
- කිරි පිටි පරිභෝජනයට වඩා දියර කිරි පරිභෝජනය සඳහා පාරිභෝගිකයාගේ ඉල්ලුම වැඩි වීම
- වෙනස්වන රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති-කාබනික පොහොර භාවිතය ප්‍රවලිත කිරීම
- කෘෂි කර්මාන්තයේ අවිනිශ්චිත භාවය නිසා සත්ත්ව පාලනයට ගොවීන් යොමුවීමේ නැඹුරුතාවය වැඩිවීම
- පෞද්ගලික අංශයේ අනුග්‍රහය ලැබීම
- නීතියේ රැකවරණය
- මාධ්‍ය පහසුකම් හා සන්නිවේදන පහසුකම් පැවැත්වීම

තර්ජන

- හදිසි මූල්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා සතුන් විකිණීම
- කාර්ය මණ්ඩල හිඟය
- සේවාව වැඩි දියුණු කර ගැනීම සඳහා තිබෙන අවස්ථා සීමිත වීම
- මහජන සෞඛ්‍ය සහ පාරිසරික අධිකාරියේ අනවශ්‍ය මැදිහත්වීම්
- ක්ෂේත්‍ර රාජකාරි කටයුතු වල යෙදීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පහසුකම් නොතිබීම
- සත්ත්ව ආහාර හා උපකරණ වල මිල ඉහල යෑම
- ඉඩම් හිඟය
- නීති හා අණ පනත් වල ගැටළු සහිත බව
- අවිධිමත් සතුන් ප්‍රවාහනය
- උසස් නිෂ්පාදනයක් සහිත සතුන් අවසරයකින් තොරව සාතනය කිරීම
- පුහුණු කම්කරු ශ්‍රමය අවමවීම
- පවතින රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති අනුව අතහැර දමන ලද නිෂ්පාදනය අඩු සතුන් හා අමතර පිරිමි සතුන් රැකබලා ගැනීමේ දුෂ්කරතාවය
- සත්ත්ව නිෂ්පාදන ආනයනය
- ස්වභාවික ආපදාවලදී සත්ත්ව පාලන ගොවීන් වෙත අවදානයක් නොලැබීම

06. මධ්‍ය කාලීන සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව තීරසර සංවර්ධන අරමුණු ඉලක්ක (SDG Targets) අනුගමනය කරමින්

අංකය	සංරචකය	උප සංරචකය	ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශකය(නිමැවුම්)	පාදම (Baseline) 2018	ඉලක්ක 2023
01.	නිෂ්පාදන හා ඵලදායීතා සංවර්ධනය	1.1.කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධනය	කිරි නිෂ්පාදනය	40	63
		1.2.බිත්තර නිෂ්පාදන සංවර්ධනය	බිත්තර නිෂ්පාදනය	50	55
02.	රාජ්‍ය ආයතනික හා නිලධාරී ධාරිතා සංවර්ධනය	2.1.ආයතනික ධාරිතා සංවර්ධනය	පුහුණු කරන ලද ගොවීන් සහ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව	1,500	1,500
		2.2.රාජ්‍ය ආයතනික ධාරිතා සංවර්ධනය	සේවාව ලබා දුන් ගොවිපල සංඛ්‍යාව	200	500

07.2023 වසර තුළ යෝජනා කරන ලද ඉලක්ක ගත වැඩ සටහන

සංරචකය	උප සංරචකය	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්	වෙන් කළ මුදල රු.මි.
1.නිෂ්පාදන හා ඵලදායිතා සංවර්ධනය	1.1.කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධනය	1.1.1.ඵලගව මිගවයින්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම	5.00
		1.1.2.කෘතිම සිංවන ප්‍රවර්ධනය	25.00
	1.2.බිත්තර නිෂ්පාදන සංර්ධනය	1.2.1.නිදැළි කුකුළු ගොවිපලේ ස්ථාපිතකිරීම	15.00
		12.2.කුකුළු නිවාස 06ක් ස්ථාපිත කිරීම	40.00
		1.2.3. කළුකුම් අභිජනන ඒකකයක් ස්ථාපිතකිරීම - නිරප්පතේ සත්ත්ව ගොවිපල	1.00
	1.2.4. වටුකුරුළු අභිජනන ඒකකයක් ස්ථාපිතකිරීම - නිරප්පතේ සත්ත්ව ගොවිපල	0.50	
2.ධාරිතා සංවර්ධනය	2.1.ආයතනික ධාරිතා සංවර්ධනය	2.1.1.ගොවිපුහුණුව	4.50
		එකතුව	91.00

** රටෙහි පැවති තත්ත්වය අනුව ඉහත වැඩ සටහන් සියල්ල ක්‍රියාත්මක කිරීමට අනමැතිය නොලැබිනි.පළාත් නිෂ්චිත සංවර්ධන ප්‍රධාන යටතේ අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

08.ඵම ව්‍යාපෘති වල කාර්ය සාධනය-

අංකය	ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශකය(නිමැවුම)	ප්‍රමාණය		ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘතිය	වියදම (රු.මි.)
		ඉලක්ක	ලඟා වීම		
01	කිරි නිෂ්පාදනය (ලීටර් මිලියන)	63	68	කෘතිම සිංවන ප්‍රවර්ධනය - අධිශීතගවශුක්‍ර මිලදිගැනීම	11.16
02.	බිත්තර නිෂ්පාදනය	03	03	අභිජනන සතුන් සඳහා අවශ්‍ය කුකුළු නිවාස 03 ක් ඉදිකිරීම	16.01
		01	01	නිරප්පතේ ගොවිපලේ තාරා අභිජනන ඒකකයක් ඉදිකිරීම	2.30
		01	01	නිරප්පතේ ගොවිපලේ වටු අභිජනන ඒකකයක් ඉදිකිරීම	1.09
		1995 (කිකිළි පැටවුන් සංඛ්‍යාව)	1995(කිකිළි පැටවුන් සංඛ්‍යාව)	පෙරපාසල් දරුවන්ගේ මන්දපෝෂණය දුරලීම සඳහා ගම් කිකිළි පැටවුන්15 බැහින් පවුල් 133කට ලබාදාම	1.49
				එකතුව	32.05

පළාත් නිෂ්චිත සංවර්ධන ප්‍රධාන

අභිජනන සතුන් සඳහා අවශ්‍ය කුකුළු නිවාස 03 ක් ඉදිකිරීම

තිරජපනේ ගොවිපලේ තාරා අභිජනන ඒකකයක් ඉදිකිරීම

තිරජපනේ ගොවිපලේ වටු අභිජනන ඒකකයක් ඉදිකිරීම

පෙරපාසල් දරුවන්ගේ මන්දපෝෂණය දුරලීම සඳහා ගම් කිකිළි පැටවුන් ලබාදාම

08.1. ව්‍යාපෘති ප්‍රගතිය

විශේෂ ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති

ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘතිය	වෙන්කල මුදල (රු.මි.)	වියදම (රු.මි.)	භෞතික ප්‍රගතිය	මූල්‍ය ප්‍රගතිය
කාබනික පොහොර ඒකකය සඳහා තෙකලා විදුලිය ලබා ගැනීම	0.500	0.351	100%	70%
කාබනික පොහොර ඒකකය සඳහා ආවරනයක් ඉදිකිරීම	1.424	1,242	100%	87%
කාබනික පොහොර ඒකකය සඳහා භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම	0.676	0.676	100%	100%
කාබනික පොහොර ඒකකය සඳහා ගෘහ භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම	0.100	0.089	100%	90%
එකතුව	2.700	2,358		

පළාත් සභා සංවර්ධන ප්‍රදාන

ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘතිය	වෙන්කල මුදල (රු.මි.)	වියදම (රු.මි.)	භෞතික ප්‍රගතිය	මූල්‍ය ප්‍රගතිය
1. නිරපේක්ෂව සත්ත්ව ගොවිපල හා ප්‍රායෝගික පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ පැරණි කුකුල් නිවාස 02 ක අළුත්වැඩියාව	1.500	1.237	100%	82%
2. නිරපේක්ෂව සත්ත්ව ගොවිපල හා ප්‍රායෝගික පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ අළුතින් ස්ථාපනය කරන කුකුල් අභිජනන ඒකකය සඳහා එකලා විදුලිය ලබා ගැනීම	0.500	0.468	100%	94%
3. නිරපේක්ෂව සත්ත්ව ගොවිපල හා ප්‍රායෝගික පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ අළුතින් ස්ථාපනය කරන කුකුල් අභිජනන ඒකකය වටා විදුලි අලිවැටක් ඉදිකිරීම	1.500	1.274	100%	85%
4. ගෘහභාණ්ඩ හා කාර්යාලීය උපකරණ	1.150	1,109	100%	96%
එකතුව	4.650	4,088		

රේඛීය අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මක වූ ව්‍යාපෘති

ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘතිය	වෙන්කල මුදල (රු.මි.)	වියදම (රු.මි.)	භෞතික ප්‍රගතිය	මූල්‍ය ප්‍රගතිය
මී ගව අභිජනන ගොවිපල- යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය	2.25	2.250	100%	100%
මී ගව ඒකකයට අවශ්‍ය උපකරණ මිලදී ගැනීම	0.25	0.249	100%	100%
කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කුකුළු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	3.00	3.000	100%	100%
"ගෙවත්තෙන් පත්ති කාමරයට ආහාර ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන- මාසයක් වයසැති කිකිළි පැටවුන් සැපයීම (i, ii අදියර)	26.988	25.604	100%	95%
එකතුව	32.49	31,103		

කාබනික(කොම්පෝස්ට්) පොහොර නිෂ්පාදනය - රටෙහි පවතින රසායනික පොහොර හිඟය මඟ හරවා ගැනීමේ අරමුණින් එයට විකල්පයක් ලෙස සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය හා ශාක කොටස් යොදා ගනිමින් ගොවිපල තුළ කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. ප්‍රදේශයේ ගොවිජනතාව අතර, කාබනික පොහොර භාවිතය ප්‍රවලිතකිරීම, අවශ්‍ය කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය කර පහසු මිලට අලෙවි කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ සෙසු අරමුණු වේ.

කාබනික පොහොර ඒකකය සඳහා තෙකලා විදුලිය ලබා ගැනීම

කාබනික පොහොර ඒකකය සඳහා ආවරනයක් ඉදිකිරීම

පැරණි කුකුළු නිවාස අළුත් වැඩියාව (දැල් ආවරණය කිරීම හා වයරින් කිරීම)

කුකුල් අභිජනන ඒකකය වටා වීදුලි අලිවැටක් ඉදිකිරීම

ගෙවත්තෙන් පන්ති කාමරයට ආහාර ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන- මාසයක් වයසැති කිකිලි පැටවුන් සැපයීම

ආහාර හා පඳු ඖෂධ ලබා දීම

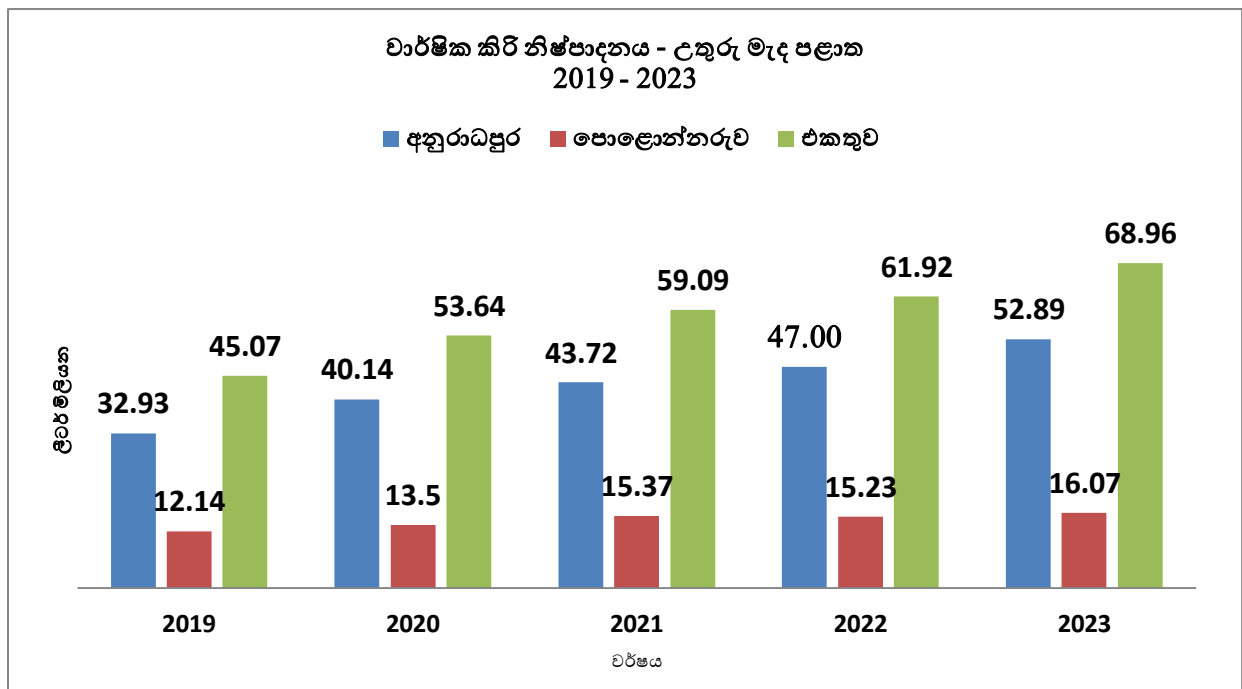
කුකුළු පැටවුන් බෙදාදීම

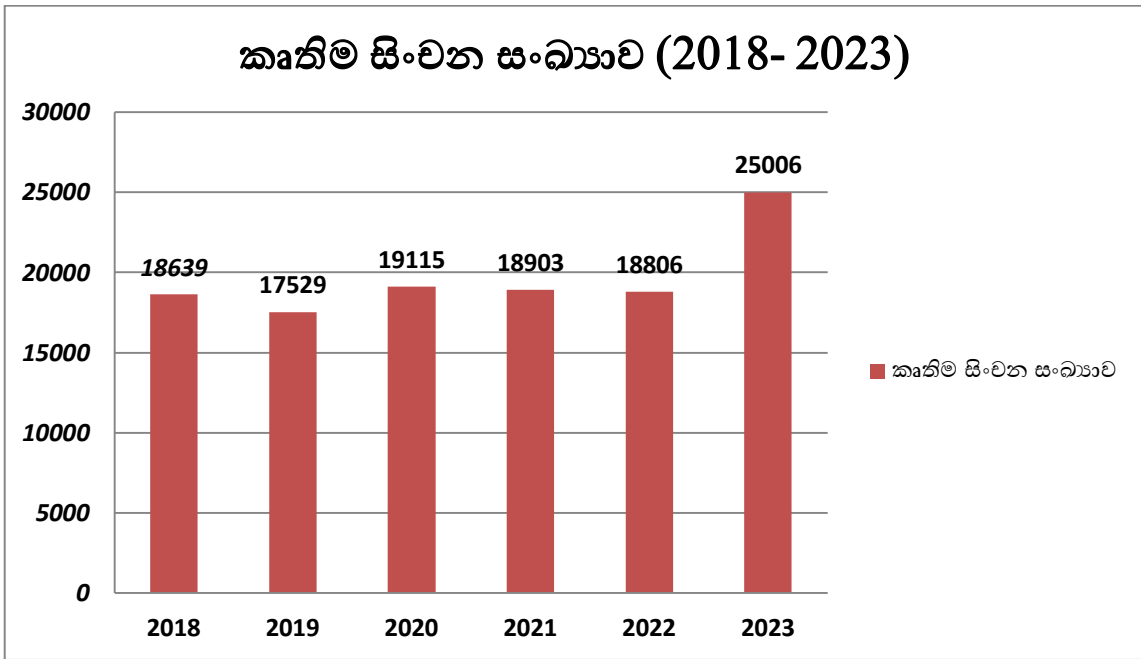

09. මධ්‍ය කාලීන සංවර්ධන සැලැස්මේ අන්තර්ගත කල ආකාරයට එහි ඉලක්ක කරා ලඟා වීම දක්වන්න.

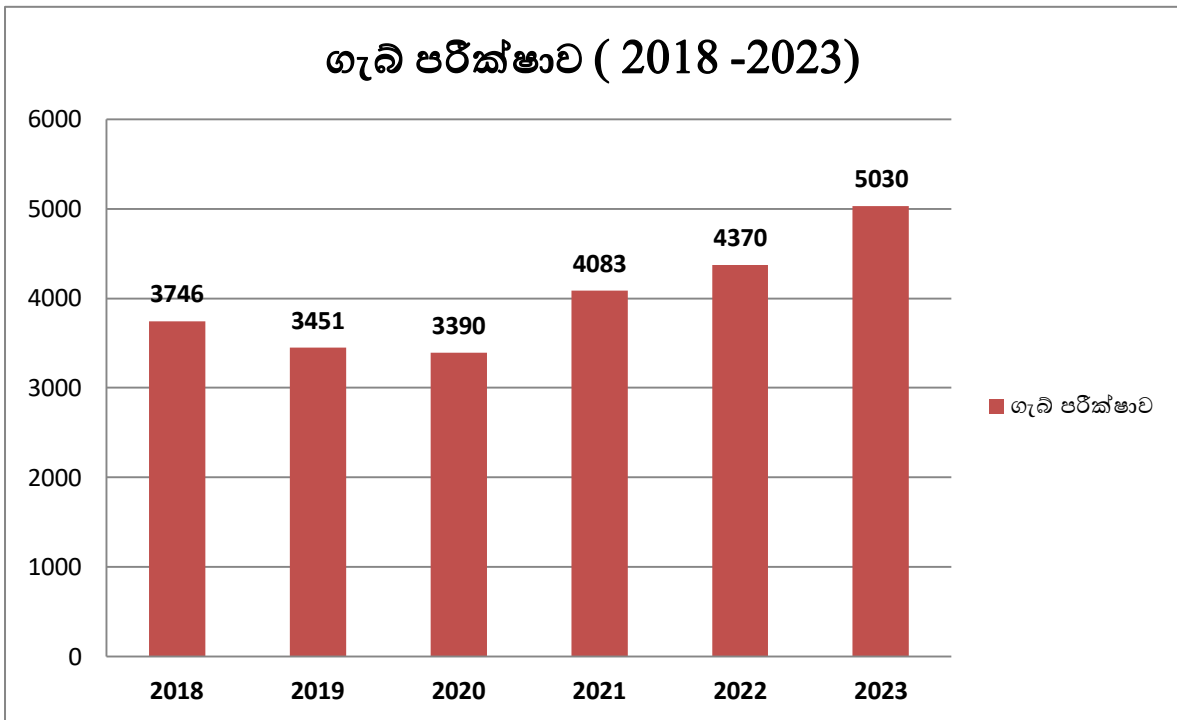
2023 මූල්‍ය වර්ෂය තුළ පළාත් නිශ්චිත සංවර්ධන ප්‍රදාන රු.මි 38.50 ක් වෙන්ව තිබුණු අතර රු.මි.32.06 ක මූල්‍ය ප්‍රගතියක් අත්පත් කර ගැනීමට ගැනීමට හැකි විය. නිෂ්පාදන හා ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීම ප්‍රධාන කාර්යයක් වන බැවින්, ඒ සඳහා කිරි නිෂ්පාදනය සංවර්ධනය, මස් නිෂ්පාදනය සංවර්ධනය, බිත්තර නිෂ්පාදනය සංවර්ධනය සඳහා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිදුකරන ලද වැඩසටහන් මගින් අදාළ ඉලක්ක පසු ගිය වර්ෂවලට වඩා සාර්ථක ලෙස සපුරා ගත හැකි විය.

- i. **කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධනය - 2023 වර්ෂයේ උතුරු මැද පළාතේ කිරි නිෂ්පාදනය ලීටර් මිලියන 63 දක්වා වැඩිකිරීම අපගේ ඉලක්කය වී තිබුණි.** ප්‍රගතිය ලීටර් මිලියන 68.96 ක ප්‍රගතියක් ලබා ගැනීමට අපට හැකිවිය. එම ඉලක්ක සපුරාලීම සඳහා වානිජ මට්ටමේ සහ කුඩා පරිමාණ කිරි ගොවිපල සංවර්ධනය, සත්ත්ව පෝෂණ සම්පත් වැඩි දියුණු කිරීම, වසංගත රෝග මර්ධනය, කෘතිම සිංචන ප්‍රවර්ධනය යන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ක්ෂේත්‍රයේ ජංගම සායන වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදුකරන ලදී. තවද උතුරු මැද පළාතේ කිරි ගොවිපල 15,000ක් සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර සත්ත්ව සංවර්ධන උපදේශකවරයකු විසින් ගොවිපල 200ක් සංවර්ධනය කල යුතුව ඇත. පසුගිය වසර කිහිපයක කිරි නිෂ්පාදනය වැඩිවීම පහත සඳහන් ප්‍රස්තාර ආශ්‍රයෙන් දක්වා ඇත. එයට අමතරව කිරි නිෂ්පාදනය වැඩිවීම සඳහා සෘජුවම දායක වූ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ක්‍රියාත්මක වූ වැඩ සටහන්වල ප්‍රගතියද ඉදිරිපත් කර ඇත.

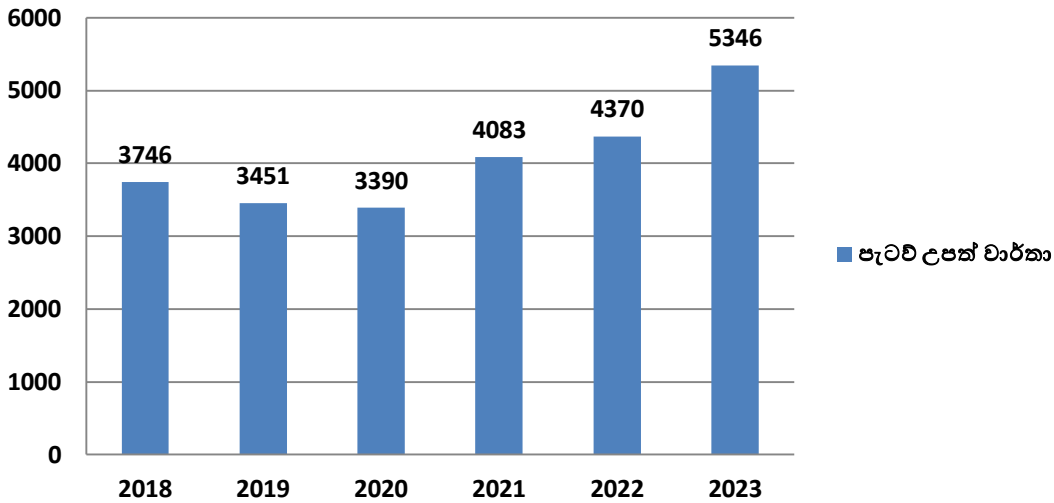
මූලාශ්‍රය -දෙපාර්තමේන්තු සංඛ්‍යා ලේඛන

මූලාශ්‍රය -දෙපාර්තමේන්තු සංඛ්‍යා ලේඛන

පැටවි උපත් වාර්තා (2018 - 2023)

මූලාශ්‍රය - දෙපාර්තමේන්තු සංඛ්‍යා ලේඛන

ii. **බිත්තර නිෂ්පාදනය** - බිත්තර නිෂ්පාදනය මිලියන 55 දක්වා වැඩිකිරීම අපගේ ඉලක්කය විය. ඒ සඳහා නිදැලි කුකුළු පාලනය ගොවීන් අතර ප්‍රචලිත කිරීම මුල්කරගෙන මෙම ව්‍යාපෘතිය වෙනත් ආයතන මගින් උතුරු මැද පළාත තුළ ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර, ඒ සඳහා මාසයක් වයසැති කිකිළි පැටවුන් ප්‍රතිලාභීන් වෙත තිරස්පතේ සත්ත්ව ගොවිපලිත් ලබා දී ඇත. මූලිකව මාසයක් වයසැති කිකිළි පැටවුන් 15 බැගින් ප්‍රතිලාභීන් වෙත ලබා දී නිදැලි කුකුළු පාලනය සඳහා ඔවුන් යොමු කරගන්නා අතර, පසුකාලීනව මොවුන් දිරිස කාලීනව කුකුළු පාලනයට යොමු වීම තුළින් ඉහළ බිත්තර නිෂ්පාදන අගයක් ලබා ගැනීමට හැකියාවක් ලැබෙනු ඇත. මීට අමතරව පවුලේ ප්‍රෝටීන අවශ්‍යතාවය සපුරා ගැනීමට හා නිරෝගී දරුපරම්පරාවක් බිහිකිරීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. ලෝක ආහාර සංවිධානය මගින් ගෙවත්තෙන්පන්තිකාමරයට වැඩසටහන යටතේ මාසයක් වයසැති කිකිළි පැටවන් 11,550ක් ගොවිපවුල් 266කට ලබා දී ඇත.

උතුරු මැද පළාතේ බිත්තර නිෂ්පාදනය

වර්ෂය	අනුරාධපුර	පොළොන්නරුව	උතුරුමැද පළාතේ මුළු එකතුව (මිලියන)
2015	21.40	11.82	33.22
2016	23.67	14.15	37.82
2017	25.53	16.04	41.57
2018	23.58	16.62	40.60
2019	30.44	8.10	38.54
2020	28.50	10.10	38.60
2021	37.01	99.65	136.66
2022	31.21	14.89	46.10
2023	28.11	16.07	44.18

මූලාශ්‍රය - දෙපාර්තමේන්තු සංඛ්‍යා ලේඛන

***2021 වසරේ උතුරු මැද පළාතේ බිත්තර නිෂ්පාදනය බිත්තර මිලියන 136.66 ක් වූ අතර 2022 වර්ෂයේ බිත්තර නිෂ්පාදනය බිත්තර මිලියන 46.10 දක්වා අඩුවිය. සත්ත්ව ආහාර වල මිල අධික වූ බැවින්, වැලිකන්ද ප්‍රදේශයේ මහා පරිමාන බිත්තර ගොවිපල වැසි ගොස් ඇති බැවින් 2022 වසරේ බිත්තර නිෂ්පාදනය අඩුවිය. මෙම තත්වය 2023 වර්ෂය සඳහාද බලපා ඇත.

කුකුළු ගොවිපල සංවර්ධනය - කහටගස් දිඹිලිය

- iii. මස් නිෂ්පාදනය - එළු ගොවිපල සංවර්ධනය, තුලින් අභිජනන සතුන් සඳහා වන ඉල්ලුම හා මස් සඳහා වෙළඳපොළ ඉල්ලුම සැපයීමට හැකිවනු ඇත. එළු පාලනය සඳහා කාන්තා දායකත්වය පහසුවෙන් ලබාගත හැකි බැවින්, කාන්තාවන්ද සත්ත්ව පාලනයට යොමු කරගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත.

සුකර ගොවිපල සංවර්ධනය - ම.නු.ප.

උතුරු මැද පළාතේ මස් නිෂ්පාදනය -

වර්ෂය	ගව මෙ.ටො	එළ මස් මෙ.ටො	උරු මස් මෙ.ටො	කුකුළු මස් මෙ.ටො
2015	7,845.80	179.00	107.15	4,430.79
2016	1,559.3	41.78	79.39	6,093.00
2017	1,819.44	17.54	199.26	10,160.81
2018	2,130.55	22.94	76.40	7,925.90
2019	1,930.14	31.24	117.86	15,573.76
2020	1,583.25	32.61	155.37	3,820.97
2021	2,053.18	75.99	232.71	9,199.89
2022	2,042.84	45.24	457.76	13,067.26
2023	2,339.06	39.24	422.18	13,418.09

මූලාශ්‍රය - දෙපාර්තමේන්තු

සංඛ්‍යා ලේඛන

දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ක්‍රියාත්මක වැඩ සටහන් -

iv. ගොවිපල සඳහා තාක්ෂණික දායකත්වය ලබාදීම(ජංගම සායන) පශු වෛද්‍ය කොට්ඨාශ 29 කුල ජංගම සායන 575ක් පවත්වා ඇත. මේ යටතේ ගොවිපල් ලියාපදිංචිය, සතුන් ගේ කණ් සලකුණු කිරීම, සත්ත්ව ප්‍රතිකාර සේවාව, සත්ත්ව අභිජනනය, සත්ත්ව පෝෂණය, සතුන් එන්තන් කිරීම , උපදේශණ සේවාව සත්ත්ව ගොවිපල් වෙත ගොස් සිදුකරන ලදී.

ගොවිපල් ලියාපදිංචිය

v. එළ හා මී ගව සතුන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්වය ඉහළ නැංවීම - මේ යටතේ වසංගත රෝග නිවාරණය සඳහා සතුන් එන්තන්කිරීම සිදු කරන ලදී. සියළුම පශු වෛද්‍ය කොට්ඨාශ ආවරණය වන පරිදි

සතුන් 77,770 ක් කුර හා මුඛ රෝග පාලනය සඳහා එන්නත් කරන ලදී. කාලගාත්‍රා රෝගපාලනය සඳහා සතුන් 17,094, රක්තකුලාවය සඳහා 46,002 සතුන් එන්නත් කරන ලදී.

දිස්ත්‍රික්කය	කුර හා මුඛ රෝග පාලනය (FMD)	කාලගාත්‍රා (BQ)	රක්තකුලාවය (HS)
අනුරාධපුර	57,250	17,094	-
පොළොන්නරුව	20,520	-	46,002
එකතුව	77,770	17,094	46,002

සතුන් සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම

උතුරු මැද පළාත තුළ 2023 වර්ෂය තුළ සිදුකරන ලද ප්‍රතිකාර සේවාව පිලිබඳ විස්තර පහත වගුවේ දක්වා ඇත. උතුරු මැද පළාත තුළ සතුන් 113,825 ප්‍රතිකාර සේවාව ලබාදී ඇත.

දිස්ත්‍රික්කය	කාර්යාලීය ප්‍රතිකාර සිදුකරන ලද සතුන් සංඛ්‍යාව	ක්ෂේත්‍ර ප්‍රතිකාර කරන ලද සතුන් සංඛ්‍යාව
අනුරාධපුර	49,687	57,289
පොළොන්නරුව	8,843	6,849
එකතුව	49,687	64,138

සත්ව අභිජනන වැඩ සටහන

දිස්ත්‍රික්කය	කෘතීම	සිංචන	ගැබ්	පරීක්ෂා	පැටව්	උපත්
---------------	-------	-------	------	---------	-------	------

	සංඛ්‍යාව	සංඛ්‍යාව	සංඛ්‍යාව
අනුරාධපුර	18,160	3,980	3,925
පොළොන්නරුව	6,846	1,050	1,421
එකතුව	25,006	5,030	5,346

vi. රාජ්‍ය ආයතන ධාරිතා සංවර්ධනය -

ගොවි පුහුණුව - සියළුම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ ආවරණය වන පරිදි ගොවින් 6,890 ක් සඳහා නව තාක්ෂණික දැනුම ලබා දීම අරමුණින් ප්‍රයෝගික හා න්‍යායමය පුහුණු වැඩ සටහන් පවත්වන ලදී.

දිස්ත්‍රික්කය	පුහුණු වැඩසටහන් සංඛ්‍යාව	ගොවින් සංඛ්‍යාව
අනුරාධපුර	436	6,888
පොළොන්නරුව	142	2,114
එකතුව	578	8,482

➤ නිලධාරී පුහුණුව - දෙපාර්තමේන්තුවේ සියළුම නිලධාරීන් සඳහා පුහුණුව ලබා දෙන ලදී. නව තාක්ෂණික දැනුම ලබා දීම, දැනුම යාවත්කාලීන කිරීම මෙහි අරමුණ විය. රටෙහි පවතින ආර්ථික බිඳවැටීම හමුවේ කිරි නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමේ අරමුණින් කිරිගොවිපල් සඳහා සංවර්ධන සැලසුම් සකස්කිරීම සම්බන්ධව ඒ සඳහා අවශ්‍ය මහ

පෙන්වීමට අදාළව දෙපාර්තමේන්තුවේ පශු වෙද්‍යා නිලධාරීන් හා සත්ත්ව සංවර්ධන උපදේශකවරු සඳහා පුහුණුව ලබා දී ඇත.

vii. තිරජපතේ සත්ත්ව අභිජනන ගොවිපල හා ප්‍රායෝගික පුහුණු මධ්‍යස්ථානය -

උතුරු මැද පළාතේ ගොවි ජනතාවට සත්ත්ව පාලනය සම්බන්ධව අවශ්‍ය නවීන තාක්ෂණය, ප්‍රායෝගික හා න්‍යායාත්මක පුහුණුව, අභිජනන සතුන්, රෝපන ද්‍රව්‍ය සැපයීම, මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන අතර ප්‍රධාන කාර්යයන් පහත සඳහන්වේ.

1. මී ගව අභිජනන ඒකකය
2. එළ අභිජනන ඒකකය
3. කුකුළු ඒකකය
4. තෘණ සංවර්ධන ඒකකය
5. හාචුන් පාලන ඒකකය
6. කාබනික පොහොර නිෂ්පාදන ඒකකය
7. බිත්තර රක්වනාගාරය
8. තාරා අභිජනන ඒකකය
9. වටු අභිජනන ඒකකය
10. කිරි නිෂ්පාදනාගාරය

අළුතින් සංවර්ධනය කරන ලද ක්‍රියාකාරකම්

තිරප්පනය සත්ත්ව ගොවිපලේ සතුන් අභිජනන සඳහා නිවාස 03ක් ඉදිකිරීම

තිරප්පනේ සත්ත්ව ගොවිපලේ තාරා අභිජනන ඒකකයක් හා වටුකුරුළු අභිජනන ඒකකයක් ස්ථාපනය කිරීම ඉදිකිරීම

කාබනික පොහොර ඒකකය සඳහා තෙකලා විදුලිය ලබා ගැනීම, ආවරනයක් ඉදිකිරීම හා ගෘහ භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම - සිලර් මැෂින්

මී ගව ඒකකයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය/ උපකරණ මිලදී ගැනීම, පැරණි කුකුළු නිවාස 02 ක අළුත් වැඩියාව, උපකරණ මිලදී ගැනීම ,

තිරප්පනේ සත්ත්ව ගොවිපල හා ප්‍රායෝගික පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ අළුතින් ස්ථාපනය කරන කුකුළු අභිජනන ඒකකය සඳහා එකලා විදුලිය ලබා ගැනීම, විදුලි අලිවැටක් ඉදිකිරීම හා අතුරු මාර්ග සංවර්ධනය

සෝලා කිලෝවොට් 20ක පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම

අළුතින් සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්-

- ප්‍රායෝගික හා න්‍යායාත්මක පුහුණුව ලබා දෙන ආයතනක් ලෙසට පුළුල් කිරීම - NVQ -4 පාඨමාලා පැවැත්වීම/ විදේශීය රුකියා සඳහා අවශ්‍ය දැනුම හා කුසලතා සංවර්ධනය සපිරි ග්‍රමකයන් බිහිකිරීම
- කළුකුම් අභිජනන ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීම

තිරප්පනේ සත්ත්ව ගොවිපලේ මී ගව අභිජනන ඒකකය - සිටින මුළු සතුන් සංඛාව 37.

දෛනික මිකිරි නිෂ්පාදය ලිටර් 40ක් පමණ වේ. මී කිරි මිදවීමේ ස්ථානයක් ඉදිකර ඇත. දෛනිකව ලිටර් 15-18 කපමණ කිරි මුදවීම සිදුකරයි.

මී ගව අභිජනන ඒකකය

මි ගව දෙකුන්

එළ අභිජනන ඒකකය - සිටින මුළු සතුන් සංඛ්‍යාව 65කි.

(පට්ටි එළවන් 03 , එළිවිටියන්36, Heifer -08,ගැහැණු පැට්ටි03 පිරිමි පැට්ටි04, එළවන් 11)

කුකුළු ඒකකය- දිනක් වයසැති කිකිළි පැටව් මාසයක් ඇතිදැඩිකර ක්ෂේත්‍රයට නිකුත් කිරීම සිදුකරනු ලබයි.

තෘණ සංවර්ධන ඒකකය -

අක්-07.5 ක තෘණ වගාව ස්ථානය කර ඇත. අස්වැන්න වැඩි බැවින් පවෝන් වගාව අක්කර 07 ක වගාකර ඇත. සත්ත්ව ගොවිපලේ වැට මායිමේ ග්ලිරිසිඩියා වගාව ස්ථාපිත කර ඇත.

ශ්ලීර්සිඬියා හා CO3 වගාව

. බිත්තර රක්වනාගාරය ස්ථාපිත කිරීම

කුකුළු පාලනය පහසු සත්ව පාලන කර්මාන්තයක් වුවද වර්ථමාණයේ පවතින කුකුළු පැටවුන් මිලදී ගැනීමේ අපහසුතාවය, අහාර හා පශු ඖෂධවල මිල ඉහල යෑම වැනි හේතූන් නිසා මෙම ව්‍යාපාරය බිඳ වැටී ඇත. මෙම හේතුව නිසා කුකුළු මස් හා බිත්තර ඉහල අගයක පවතින බැවින් ජනතාවට අඩු මුදලකට ලබා ගැනීමට හැකියාව ඇති ප්‍රෝටීන අවශ්‍යතාවය පවා ලබා ගැනීමට අපහසු වී ඇත. මෙයට පිළියමක් ලෙස ගෘහස්ථ කුකුළු පාලනය ව්‍යාප්ත කිරීමේ අරමුණින් බිත්තර රක්වනාගාරය ස්ථාපිත කර ඇත.

සෝලා පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීම

අතුරු මාර්ග සංවර්ධනය

10. කාර්ය සාධන දර්ශක

ආයතනයේ කාර්ය සාධන දර්ශක	වර්ෂය තුළ සත්‍ය නිමවූම අපේක්ෂිත නිමවූමේ ප්‍රතිශතයක් (%) ලෙස		
	100%-90%	75%-89%	50% -74%
1. කිරි නිෂ්පාදනය	100%		
2. බිත්තර නිෂ්පාදනය		80%	
3. මස් නිෂ්පාදනය	100%		

11. අංශය නියෝජනය වන තිරසර සංවර්ධන අරමුණු (SDG) සපුරා ගැනීමේ කාර්ය සාධනය 2030 වන විට ගෝලීය තිරසර සංවර්ධනය ඉලක්කයන් වෙත ලඟාවීම සඳහා හඳුනා ගන්නා ලද නව ප්‍රවේශයන් සාක්ෂාත් කරගැනීමට යාමේදී ආයතනයේ කිරි නිෂ්පාදන, මස් නිෂ්පාදන සංවර්ධනය අපේක්ෂිත නිමැවුම 100% විය. අප සතුව දැනුම හා කුසලතා සපිරි නිලධාරී මණ්ඩලයක් සිටීම, අප සතු භෞතික සම්පත්, හා නව තාක්ෂණය ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා තරුණ පරම්පරාවක් ක්ෂේත්‍රයේ සිටීම අදාළ ඉලක්කය සපුරාලීමට හේතු විය. මෙයට අමතරව ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ජීවන රටාව තුළ කිරිගව කර්මාන්තයට දැඩි කැමැත්තක් තිබීම, දියර කිරි පරිභෝජනය ප්‍රචලිත වීම, වෙනස් වන රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, පෞද්ගලික අංශයේ මැදිහත් වීම, මාධ්‍ය හා සන්නිවේදන පහසුකම් තිබීම යන අවස්ථාවන් අප ජයග්‍රහනයට හේතු විය.

11.1. හඳුනාගන්නා ලද තිරසර සංවර්ධන අරමුණු කරා ලඟා වීමේ ප්‍රගතිය දක්වන්න.

අදාළ ප්‍රධාන ගෝලීය අරමුණු	ගෝලීය අරමුණට ලඟාවීම සඳහා ආයතනය සැලසුම් කළ ඉලක්ක	එම ඉලක්කය ලඟාකර ගැනීමට ආයතනය අරමුණු කළ සැලසුම්	එම සැලසුම් වෙනුවෙන් 2023 වර්ෂය තුළ ඉටුකළ කාර්යය	එම දර්ශක අනුව 2022 වර්ෂය තුළ ලබාගත් ප්‍රගතිය		
				05%-49%	50%-74%	75%-100%
02. සාගින්න නැතිකර, ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සහ යහපත් පෝෂණ තත්වයන් දිනාගෙන තිරසර කෘෂිකර්මය ප්‍රවර්ධනය කිරීම	කිරි නිෂ්පාදනය (ලීටර් මිලියන) මස් නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.) බිත්තර නිෂ්පාදනය (මිලියන)	i. වානිජ මට්ටමේ කිරි ගොවිපල සංවර්ධනය ii. මධ්‍ය පරිමාණ කිරි ගොවිපල සංවර්ධනය iii. කුඩා පරිමාණ කිරි ගොවිපල සංවර්ධනය, iv. ස්වභාවික අභිජනනය ප්‍රවර්ධනය v. කෘතීම සිංවන ජාලය වැඩිදියුණු කිරීම vi. කෘතීම සිංවන සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම vii. එළ ගොවිපල සංවර්ධනය viii. නිදැලි කුකුළු පාලනය ප්‍රචලිත කිරීම xi. විකල්ප කුකුළු පාලනය	i. උසස් ආරයේ සතුන් මිලදී ගැනීම ii. ගවගාල් ඉදිකිරීම/ නවීකරනය iii. සත්ත්ව පෝෂණය වැඩි දියුණු කිරීම iv. කෘතීම සිංවන පුහුණුව ලබා දීම v. සතුන්ගේ ආරය උසස් කිරීම, vi. අභිජනන සතුන් ලබාදීම vi. එළ නිවාස සංවර්ධනය vii. මාසයක් වයසැති කිකිළි පැටවුන් ලබා දීම xi. තාරා/ වටු පාලන ඒකකයක් තිරස්පතේ සත්ත්ව ගොවිපලේ ස්ථාපිත කිරීම			75%-100%
		x. බිත්තර රක්වනාගාරය	බිත්තර රක්වනාගාරය සංවර්ධනය			

03. නිරෝගි ජීවිත සහතික කර සෑම වයසකම සිටින සියල්ලන්ගේම සුභ සාධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම	සතුන් මඟින් මිනිසාට බෝවන රෝග හඳුනා ගැනීම,	i. ආහාර තුළ පවතින හානිකර රසායනික ද්‍රව්‍ය හඳුනා ගැනීම ii. බුරුළු ප්‍රදාහය පාලනය	සාම්පල පරීක්ෂාවට ලක් කර රෝගකාරකයින් හඳුනා ගැනීම			75%7 575%- 100%
---	--	--	---	--	--	--------------------------------

මෙම වර්ෂය තුළ ආයතනය ලබා ඇති විශේෂ ජයග්‍රහණය ලෙස උතුරු මැද පළාතේ කිරි නිෂ්පාදනය ලංකාවේ අනෙකුත් පළාත් හා සැසඳීමේදී දෙවැනි ස්ථානය බවට පත්ව ඇත. ජාතික කිරි නිෂ්පාදනයෙන් 17% දායකත්වය අප විසින් ලබා දී ඇත. මෙම සාර්ථකත්වය ලභාකර ගැනීමේදී පහත සඳහන් අභියෝග වලට මුහුණ දීමට සිදුවිය.

- කිරි ගව පාලනයේදී සතුන්ගේ පෝෂණ අවශ්‍යතාවය ඉටුකිරීමට ප්‍රමාණවත් තෘණ බිම් නොමැති කම හා වියළි කාලයේ සතුන්ගේ පෝෂණ අවශ්‍යතා ඉටු කිරීමට නොහැකි වීම.
- උසස් ආරයේ සතුන්ගේ හිඟකම.
- වර්තමානයේ කිරි අලෙවිය සඳහා ඇති ගැටළු සහ අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන වල වෙළඳ පොල තරඟකාරීත්වයට මුහුණදීමේදී ඇතිවන ගැටළු.
- වරින් වර ප්‍රදේශයේ පැතිර යන සතුන්ගේ වසංගත රෝග තත්ත්වයන්.
- පාරිසරික ගැටළු
- අවිධිමත් ගව ප්‍රවාහනය
- පුහුණු නිලධාරීන් ගේ හිඟකම සහ ක්ෂේත්‍ර කටයුතු වල නිරතවීමට ප්‍රවාහන පහසුකම් ලබා ගැනීමේදී සිදුවන අපහසුතා.
- රටෙහි පවතින ආර්ථික බිඳවැටීම
- ගව සාන්ද්‍ර ආහාර වල මිල අධික වීම හා ආහාර හිඟවීම

12. විදේශ ව්‍යාපෘති වලට අදාළ ප්‍රගතිය -

වෙළඳ පොළ නිෂ්පාදන (MOD) ව්‍යාපෘතිය මඟින් සියළුම පශු වෛද්‍ය නිලධාරීන්, සත්ව සංවර්ධන උපදේශකවරුන් හා ගොවීන් සඳහා පුහුණු වැඩ සටහන් පවත්න ලද අතර සියළුම වියදම් ව්‍යාපෘතිය මඟින් දරණ ලදී. උතුරු මැද පළාත තුළ පුහුණු වැඩ සටහන් 10ක් පවත්වා ඇති අතර, ගොවීන් 250ක් සඳහා පුහුණුව ලබාදී ඇත.

ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය හා නෙදර්ලන්ත රජය ඒකාබද්ධව කුකුළු ව්‍යාපාරය සංවර්ධනය සඳහා තිරසාර කුකුළු ව්‍යාපාර පුහුණු වැඩසටහන නිලධාරීන් 13 සඳහා කාර්යාත්මක කරන ලදී. නිලධාරීන් 13 දෙනෙක් පුහුණුව

ලැබූ අතර දින 10 ක පුහුණු වැඩ සටහනක් පවත්වන ලදී.

13. රේඛීය අමාත්‍යාංශය - පශු සම්පත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

පශු සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති

ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘතිය	වෙන්කල මුදල රු (රු.මි.)	වියදම (රු.මි.)	භෞතික ප්‍රගතිය	මූල්‍ය ප්‍රගතිය
1. මී ගව අභිජනන ගොවිපල-යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය	2.25	2.250	100%	100%
2. මී ගව ඒකකයට අවශ්‍ය උපකරණ මිලදී ගැනීම	0.25	0.249	100%	100%
3. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කුකුළු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	3.00	3.00	100%	100%
එකතුව	5.50	5.499		

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කුකුළු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

මී ගව අභිජනන ගොවිපල- යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය

14. පැවති ආර්ථික අර්බුද තත්ත්වය හමුවේ පළාතේ ජනතාව මුදවා ගැනීම සඳහා ඔබගේ අංශය ලබාදුන් සේවාවන්-

1. මාසයක් වයසැති කිකිළි පැටවුන් ලබාදීම

අනු අංකය	ලබා දුන් සේවාවන්	ක්‍රියාත්මක කරන ලද ස්ථානය	බෙදාදුන් පැටව් සංඛ්‍යාව	ක්‍රියාත්මක කරන ලද ආයතන
01.	නිරපේක්ෂව සත්ත්ව ගොවිපලින් මාසයක් වයසැති කිකිළි පැටවුන් ලබාදීම	නාවිවාදුව	50	නාවිවාදුව ප්‍රා.ලේ.කො.
		ම.නු.ප	95	ම.නු.ප ප්‍රා.ලේ.කො.
		ගලෙන් බිඳුණු වැව	116	ගලෙන් බිඳුණු වැව ප්‍රා.ලේ.කො.
		එකතුව	261	

2. ජංගම සේවා පැවැත්වීම - ගොවිපල වෙත ගොස් පශු වෛද්‍ය සේවාව හා ව්‍යාප්ති සේවාව ලබා දීම

3. වසංගත රෝග නිවාරණ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම

2023 වර්ෂයේදී සංවර්ධන ඉලක්ක සාධනයේදී මුහුණ දුන් ගැටළු හා දුෂ්කරතා

1. රටේ පැවති ආර්ථික තත්ත්වය හමුවේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අනුමත නොවීම
2. සුළු පරිමාණ කිරි නිෂ්පාදන කර්මාන්තයේ යෙදෙන්නන්ගේ කිරි නිෂ්පාදන අලෙවි කර ගැනීමට නොහැකිවීම නිසා සුළු පරිමාණ කිරි නිෂ්පාදකයින්ගේ කර්මාන්ත වැසියැම. (මුද්‍රවපු කිරි, යෝගට්, අයිස්ක්‍රීම්)
3. බිත්තර නිෂ්පාදකයින්ගේ බිත්තර අලෙවි කිරීමට නොහැකිවීම හා අඩු මුදලකට බිත්තර අලෙවි කිරීමට සිදුවීම
4. සාන්ද්‍ර ආහාර වල මිල ඉහල යෑම හා වෙළඳපොළේ සාන්ද්‍ර ආහාර නොමැතිවීම නිසා කුකුළු පාලනයන් ගොවීන් ඉවත්වීම
5. ඉන්ධන අර්බුදය හමුවේ ජනතාව ඒකරාශී කළ නොහැකි බැවින් පුහුණු වැඩ සටහන්, ක්ෂේත්‍ර ආදර්ශණ පැවැත්වීම සීමා සහිත වීම.
6. ආර්ථික අපහසුතා හේතුවෙන් සතුන් අලෙවි කිරීමට ගොවීන් පෙළඹීම

දුෂ්කරතා -

1. ගොවීන් හමුවීමේ දුෂ්කරතාවය
2. සත්ත්ව පාලනයට අවශ්‍ය යන්ත්‍ර උපකරණ ආහාර/ඖෂධ මිලදී ගැනීමට වෙළඳ පොළේ නොමැතිවීම හා මිල අධික වීම
3. ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැතිවීම

එම ගැටළු විසඳා ගත් ආකාරය

1. ප්‍රතිපාදන රහිත ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම.
2. Zoom තාක්ෂණය මගින් පශු වෛද්‍ය නිලධාරීන් හා සත්ත්ව සංවර්ධන උපදේශකවරු සඳහා පුහුණු වැඩ සටහන් පැවැත්වීම හා අදාළ උපදෙස් ලබාදීම
3. සාන්ද්‍ර ආහාර වෙනුවට විකල්ප ආහාර භාවිතයට ගොවීන් යොමු කිරීම.-
4. 2023 වර්ෂයේ සාර්ථක කර ගැනීමට නොහැකි වූ ව්‍යාපෘති 2024 සංවර්ධන සැලැස්මට අතුලත් කිරීම

අපේක්ෂිත අරමුණු- 2023 වර්ෂයේ වාර්ෂික කිරි නිෂ්පාදනය ලීටර් මිලියන 68 ක් වූ බැවින්, එය 2026 වර්ෂය වන විට ලීටර් මිලියන 78 දක්වා වැඩිකිරීම අප දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන අරමුණ වී ඇත. මස් නිෂ්පාදනය

යටතේ අප රටේ පවතින සංස්කෘතික කරුණු පදනම් කරගෙන ගව මස් නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධනය සඳහා අප දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු සිදු නොකරන අතර, එළු , සුකර.කුකුළු මස් ප්‍රවර්ධනය සඳහා කටයුතු සිදුකිරීම හා සත්ත්ව පාලනය ප්‍රවලිත කිරීම සඳහා නවීන තාක්ෂණික දැනුම ලබා දීම පෙරදැඩි කරගෙන , ගොවීන් සඳහා පුහුණු වැඩ සටහන්, ක්ෂේත්‍ර වාරිකා, ක්ෂේත්‍ර දින පැවැත්වීම. තව දුරටත් තරුණ ප්‍රජාව සත්ත්ව පාලනයට යොමු කිරීම සඳහා සත්ත්ව පාලන ප්‍රදර්ශන පැවැත්වීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් සිදුකිරීමට කටයුතු කිරීම සෙසු අරමුණුවේ. මෙම කටයුතු සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා අනිවාර්යයෙන් අප දෙපාර්තමේන්තුවේ පවතින නිලධාරී භිභය ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැතිවීමේ ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීමට ප්‍රධාන වශයෙන් කටයුතු සිදුකළ යුතුය.

.....
සකස් කළේ
ඩී.ඩී.ඩී.අමාලි අමරපාල,
සත්ත්ව සංවර්ධන උපදේශක

.....
අධීක්ෂණය -
වෛද්‍ය ටී.එම්.ඩබ්. කරුණාරත්නමයා
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ(සැලසුම්)

නිර්දේශය
.....
කේ.පී.එස්. පතිරණ මයා
සහකාර ලේකම් (සැලසුම්)
කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය,
උතුරු මැද පළාත.

අනුමත කළේ-
.....
ලේකම්,
කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය,
උතුරු මැද පළාත.